

Aprob,

Avocatul Poporului,

Victor Ciorbea

RAPORT

**privind vizita desfășurată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din
cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Covasna**

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Covasna, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1), art. 33 alin. (1), art. 35 lit. a și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 27 septembrie 2018, a fost efectuată o vizită la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Covasna.

Din echipa de vizită au făcut parte doamna [redacted], consilier în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; domnul [redacted], psiholog -consilier în cadrul Centrului zonal Alba al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție; domnul [redacted], medic desemnat de Colegiul Medicilor din România și doamna [redacted], reprezentant al Organizației Neguvernamentale „AMURADIA,, Brașov.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a asistenței medicale, și psihologice, tratamentul aplicat persoanelor custodiate, prevenirea torturii și supunerea la tratamente inumane sau degradante.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Centrul de Retinere și Arestare Preventiv (CRAP) Covasna este situat pe str. Korosi Csoma Sandor, nr.16 din municipiul Sfântu Gheorghe, la etajul I al celor două corpuri de clădire, pe o suprafață de 490 mp.

Echipa de vizită a fost primită de comisarul șef Anghelescu Sorin, șeful serviciului cabinet însărcinat în acea zi la comanda Inspectoratului de Poliție Județean Covasna. Vizita în centru a fost începută prin prezentarea făcută de doamna comisar șef de poliție Acozmulesei- Jitărașu Ana-Maria, șef CRAP Covasna. Potrivit informațiilor primite din partea reprezentanților centrului, Inspectoratul Poliției Județene Covasna avea în proces de construire un nou sediu cuprinzând și un Centru de Reținere și Arestare Preventivă (construcție finalizată în proporție de 80%).

Centrul avea o capacitate de 22 de locuri, fiind organizat în 11 camere de cazare (fiecare cu câte 2 paturi), împărțite în funcție de situația juridică, sex, vârstă (minori), fumători și nefumători. La data vizitei erau custodiate în centru 4 persoane de sex

masculin, majore. Echipa a vizitat fiecare cameră, clubul, curtea de plimbare, grupurile sanitare, biblioteca, sala de sport, camera de anchetă (cu 8 scaune, masă și sistem de supraveghere video) și izolatorul medical, care nu fusese folosit în anul 2018.

În ultimii ani centrul nu s-a confruntat cu situații de aglomerare, capacitatea centrului nefiind depășită, numărul maxim de persoane custodiate fiind de 19. Cu privire la persoanele de sex feminin, în luna iunie 2018 au fost cazate ultimele două persoane care au fost transferate la Centrul de reținere și arestare preventivă nr. 1 din București. Camerele erau dotate cu câte două paturi fixate în podea, unele dintre acestea având paturi și saltele noi, curate, aparat de aer condiționat, suport pentru obiecte. În acest sens, dotarea camerelor respecta Norma 42 a Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Tratatamentelor sau Pedepselor Inumane sau Degradante potrivit căreia:

Toate camerele poliției trebuie să aibă dimensiuni rezonabile pentru numărul de persoane pe care le adăpostesc, o iluminare adecvată (de exemplu: suficientă pentru a putea citi, cu excepția perioadelor de somn) și ventilare. Camerele ar fi de preferat să aibă lumină naturală. Apoi, camerele ar trebui echipate cu mijloace de odihnă (de exemplu: un scaun fixat sau o bancă) iar persoanelor obligate să rămână peste noapte în custodie trebuie să li se pună la dispoziție saltele și paturi curate.

Aceeași normă 42 a CPT prevede că *persoanelor din custodie trebuie să li se permită satisfacerea necesităților naturale la momentul dorit în condiții decente și de curățenie, să li se ofere condiții adecvate de spălare.*

Camerele nu erau prevăzute cu grupuri sanitare, astfel că persoanele private de libertate **solicatau pe timpul zilei și pe timpul nopții ofițerului de serviciu scoaterea din cameră pentru folosirea toaletelor.** În acest sens, șeful centrului de reținere și arestare preventivă a întocmit un raport către șeful inspectoratului de poliție al județului Covasna, prin care se solicita dispunerea măsurii de a permite scoaterea persoanelor private de libertate subliniind că au existat 4 plângeri formulate la Curtea Europeană a Drepturilor Omului având ca obiect, printre altele, inexistența grupurilor sanitare în camerele de deținere. **Cât privește băile, acestea prezentau o stare necorespunzătoare (wc-uri turcești, instalații vechi, miros insuportabil, igienă precară), nu asigurau intimitatea la dușuri, neexistând amenajări care să**

despartă cele două dușuri. Cu privire la acest ultimul aspect informația primită din partea reprezentanților centrului a fost că, deși sunt instalate două dușuri, persoanele private de libertate folosesc dușul în mod separat, asigurându-se prin această modalitate intimitatea personală. Totodată, băile **nu erau adaptate utilizării de către persoanele cu dizabilități locomotorii.** Curățenia în camere era asigurată de către persoanele private de libertate. De menționat constatarea curățeniei în camere și a posibilității de aerisire, ferestrele putând fi deschise din interior. Centrul **nu dispunea de o mașină de spălat și de spațiu pentru uscarea hainelor,** astfel pe parcursul vizitei s-a constatat că persoanele custodiate **își spălau manual hainele, fiind uscate pe calorifere în diferite camere și spații comune.**

Regulamentul privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul nr.14/2018 a Ministrului Afacerilor Interne, precizează la art. 13 lit. (7) că *„Administrația centrului asigură facilități pentru spălarea, uscarea, după caz, călcarea și distribuirea rufelor și cazarmamentului, cu respectarea normelor în domeniu, fie contractează aceste tipuri de servicii prin operatori economici specializați. Schimbarea lenjeriei individuale de pat se face cel puțin o dată pe săptămână, sau la nevoie.,,*

Echipa de vizită a constatat **inexistența scaunelor în camere.** Într-un raport al șefului centrului către conducerea IPJ Covasna se solicita achiziționarea și fixarea a 22 de scaune din metal cu anumite specificații, prin intermediul Serviciului Logistic.

Centrul cuprindea spații destinate activităților administrative, birouri, biroul șefului de centru, cabinetul medical, sală de ședințe, vestiar pentru cadre, supravegherea video realizându-se pentru spațiile comune, cu respectarea dreptului la intimitate. În curtea de plimbare, supravegheată video și deschisă pentru lumină naturală și aer, era amplasată o masă de tenis. Sala de sport, cu un program afișat pe ușă, deținea 6 aparate de fitness printre care bicicletă, haltere, greutăți.

La data vizitei în CRAP Covasna erau custodiate **4 persoane private de libertate majore,** reținute pe baza mandatului, cazate în două camere (camera 8 și camera 9), una dintre acestea nu cunoștea limba română fiind de etnie maghiară. Cu privire la acest aspect echipa de vizită a constatat că în cazul depunerii în arest s-a

folosit un interpret autorizat, vorbitor de limbă maghiară, fapt constatat prin procesul-verbal de aducere la cunoștință a drepturilor și obligațiilor suspectului, semnat de reținut și de interpret. Pe parcursul anului 2018, în centru au fost custodiate persoane de cetățenie străină, care, conform documentelor puse la dispoziție, nu au solicitat sprijin sau asistență consulară. Cu toate acestea, conducerea centrului a anunțat Inspectoratul General pentru Imigrări de situația acestor persoane.

Cu privire la personalul angajat, centrul avea 16 posturi ocupate (șef birou și 15 funcții de agenți, șef schimb, escortă, pază arest) cu ture de 12 cu 24h și 12 cu 48h, dintre care 14 persoane erau bărbați și 2 femei. Cele două persoane de sex feminin, dintre care una avea funcția de șef centru, nu puteau asigura permanența pentru serviciul de pază și supraveghere, **astfel era un deficit de două funcții de agent de sex feminin.**

Legislația națională cât și prevederile internaționale subliniază că *„În cazul în care în centru sunt deținute persoane private de libertate de sex feminin, serviciul de pază și supraveghere se asigură **obligatoriu** și de către un polițist de sex feminin.,,* (art. 190 alin (3) din Ordinul nr.14/2018 a Ministrului Afacerilor Interne privind Regulamentul pentru organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora).

Unul dintre agenți a fost desemnat ca instructor responsabil cu pregătirea fizică și sport existând un regulament de utilizare a sălii de sport. **Nu exista prevăzut în regulament mențiunea ca accesul la sala de sport să se facă și cu recomandarea medicului și nici în actele medicale nu s-a întâlnit consemnat acest aspect, echipa de vizită considerând că această mențiune este importantă pentru monitorizarea stării de sănătate a persoanelor custodiate (daca o persoană poate sau nu să facă efort fizic).**

Centrul deținea produse igienico-materiale depozitate într-un dulap, fapt constatat de echipa de vizită, iar la fiecare intrare în camera de detenție era instalat un raft cu produse pentru fiecare persoană privată de libertate. De asemenea, potrivit registrului de evidență materiale de igienă, persoanelor private de libertate li se ofereau la depunere produse de hârtie igienică și săpun, pentru primirea cărora semnav în registru. Totodată, în luna august 2018, șeful centrului a înaintat un raport către șeful

Inspectoratului prin care solicita materiale de igienă personală (hârtie igienică, cremă de ras, săpun, aparat de ras de unică folosință, absorbante intime). Pentru că centrul nu deținea frizerie și nici personal calificat, a fost primită aprobarea ca un frizer din oraș să aibă acces în incinta centrului. **Cu privire la necesarul de îmbrăcăminte pentru persoanele cu situații sociale defavorizate, s-a constatat că centrul nu avea în magazine o rezervă de echipament și ținută** (inclusiv pentru sezonul rece) pentru a distribui persoanelor în nevoie.

În acest context reamintim prevederile din același regulament amintit, cu privire la asigurarea gratuită a ținutei persoanei private de libertate de către administrația centrului:

Art. 172. – (1) Persoana privată de libertate poartă ținută civilă. (2) În cazul în care persoana privată de libertate nu dispune de ținută personală, aceasta se asigură gratuit de către administrația centrului. Ținuta persoanei private de libertate se poate asigura temporar de către centru, până la primirea primului pachet cu efecte personale potrivit art. 251 alin. (3) din Regulamentul de aplicare a Legii sau la achiziția din banii personali. (3) Ținuta asigurată de administrația centrului, prin caracteristicile sale, nu trebuie să fie umilitoare sau degradantă. (4) Ținuta persoanei private de libertate, personală sau asigurată de administrația centrului, nu trebuie să fie asemănătoare cu uniforma personalului.

S-a constatat în cazul persoanelor private de libertate, consultând dosarele că a fost respectat dreptul persoanei de a fi informată familia sa așa cum prevedea Standardul 43 ale CPT: „Dreptul unei persoane din custodia poliției de a putea informa o persoană apropiată sau un terț de situația sa trebuie, în principiu, să fie garantat chiar de la începutul detenției,,

Centrul deținea un automobil tip Dacie Logan cu care se putea transporta o singură persoană, iar pentru situațiile în care se impunea transferul mai multor persoane, era solicitată mașina Serviciului de Acțiuni Speciale din cadrul Inspectoratului Poliției Județene Covasna.

ASISTENȚA MEDICALĂ

Asistența medicală a persoanelor private de libertate deținute la nivelul Centrului de Reținer și Arestare Preventivă Covasna era asigurată de doi medici cu specializarea medicină de familie și trei asistenți medicali generaliști din cadrul Centrului Medical Județean Covasna din structura Direcției Medicale a Ministerului Afacerilor Interne. Exista un medic desemnat care asigura asistența medicală în Centrul de Reținer și Arestare Preventivă, iar după orele de program și în perioada sărbătorilor legale, asistența medicală era asigurată de cadrele medicale (medici și asistenți), printr-un serviciu de permanență conform unei planificări lunare. În cadrul Centrului de Reținer și Arestare Preventivă Covasna exista o cameră cu destinația de cabinet medical, unde se efectua vizita medicală a persoanelor aduse în centru. Cabinetul medical era dotat cu mobilier de strictă necesitate (canapea consultației, birou medic, scaune, fișet cu lacăt pentru păstrarea documentelor medicale etc.) și era dotat cu trusă de urgență, care conținea antibiotice sub forma de tablete și injectabile. Administrarea injecțiilor se realiza cu seringi de unică întrebuințare. La momentul vizitei existau suficiente seringi și toate în termen de valabilitate. Exista, de asemenea, instrumentar pentru mica chirurgie, mănuși chirurgicale, tensiometru și stetoscop.

Medicamentele persoanelor reținute se păstrau într-un dulap, plasat în cabinetul medical al Centrului. La data vizitei nu existau persoane în tratament. **Medicamentele pentru afecțiuni cronice se administrau de cadrul medical sau pe timpul nopții de persoanele angajate ale centrului, nefiind respectate prevederile procedurii de sistem PS-01-DM nr.4117408/ 14.01.2015, elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne. Normele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) recomandă ca distribuirea și administrarea tratamentului medical să fie făcută numai de către și în prezența personalului medical. Personalul operativ nu are pregătirea necesară și nici atribuții pentru desfășurarea unei astfel de activități.**

Vizita medicală a persoanelor private de libertate se efectua în mod obligatoriu la introducerea în arest, la cabinetul medical, de către asistentul medical sau medicul care asigura asistența medicală conform planificării existente, în condiții de confidențialitate. Vizita medicală la depunerea persoanelor private de libertate în arest

era efectuată în condiții de respectare a intimității persoanei private de libertate și cuprindea un examen clinic general, precum și întocmirea și completarea documentelor specifice conform reglementărilor în vigoare. În cazul în care controlul medical obligatoriu la depunerea în arest era efectuat de asistentul medical, acesta întocmea o fișă medicală de triaj, urmând ca în cel mai scurt timp posibil, persoana privată de libertate să fie văzută de medicul centrului. Dacă la examinarea persoanelor private de libertate se constata că acestea au fost supuse la acte de tortură și/sau prezentau pe corp urme de violență, acestea erau consemnate în detaliu în Fișa de mărci traumatice. Din examinarea fișelor de mărci traumatice nu au fost identificate de către echipa de vizita constatări ale unor eventuale agresii. Analizele care se solicitau obligatoriu pentru persoanele reținute erau Rx pulmonar, pentru bărbați și Rx pulmonar pentru femei precum și examen ginecologic

Medicul care asigura asistența medicală la nivelul centrului acorda servicii de asistență medicală primară persoanelor private de libertate, la cererea acestora, în baza unei programări, precum și ori de câte ori este necesar.

Consultațiile medicale efectuate la cerere sau programate erau înregistrate în Registrul de consultații și în Fișa medicală a persoanei private de libertate. Existau fișe tip pentru constatarea și consemnarea mărcilor traumatice, anexate fișei medicale a persoanei private de libertate. Consimțământul informat era atașat la fișa medicală a persoanelor private de libertate și semnat de către acestea. Dacă în urma vizitei medicale efectuate se constata existența unei afecțiuni medicale deosebite, care depășea competența medicului care asigura asistența medicală, persoana privată de libertate era trimisă pentru examene de specialitate și investigații suplimentare la Spitalul Județean Sfântu Gheorghe.

Urgențele medicale se rezolvau prin serviciul de urgență 112, cazurile fiind dirijate către Spitalul Județean Sfântu Gheorghe iar, în situația în care diagnosticul depășea competența personalului din această unitate, persoanele erau transferate la Spitalul Județean Brașov.

Persoanele aflate în arest preventiv, beneficiau de tratament medicamentos în mod gratuit, în baza unor prescripții medicale eliberate de medicul care asigura asistența medicală în Centrul de Reținere și Arestare Preventivă sau de alți medici specialiști. La

cerere, deținuții puteau solicita anumite medicamente sau materiale sanitare, contra cost, conform legislației în vigoare, dar numai cu acordul medicului care asigura asistența medicală în centru.

Au fost efectuate un număr de 183 consultații medicale în anul 2017, iar în anul 2018, până la data vizitei se acordaseră 114 consultații medicale. Ca și patologii cronice depistate cu ocazia vizitei medicale au predominat: hipertensiunea arterială, cardiopatie cronică ischemică, litiază renală, epilepsie, tulburări anxioase. Nu s-au înregistrat cazuri de boli infecțioase și nu au fost înregistrate cazuri de femei însărcinate în arest. De precizat că centrul nu deținea un contract de colaborare cu o clinică sau cabinet de stomatologie, iar la nivelul orașului Sfântu Gheorghe nu exista un serviciu de urgență stomatologică.

Pe perioada ultimilor doi ani, nu au existat cazuri de deces, incidente deosebite, cazuri de suicid sau tentative de suicid, refuz de hrană, agresiuni între persoanele private de libertate sau între acestea și personalul centrului. Nu au existat cazuri de abateri disciplinate și implicit sancțiuni disciplinare împotriva angajaților centrului pentru abuzuri sau rele tratamente exercitate împotriva persoanelor custodiate.

Hrana zilnică era preparată la popota unității, transportată la centru, depozitată într-un oficiu unde era încălzită și distribuită fiecărei persoane în camere. Nu există o sală de mese în cadrul centrului, persoanele deținute aici servind masa în camerele de detenție. La recomandarea medicului au existat persoane custodiate care au beneficiat de regim alimentar. În ziua vizitei a fost servită la masa de dimineață: 3 biscuiți, salam feliat, marmeladă, ceai, zahăr; la masa de prânz :ciorbă a la grec și tocană de cartofi cu carne și la cină fasole verde cu sos alb + ½ franzelă albă/ zi/ persoană. Existau prelevate probe alimentare (păstrate într-un frigider timp de 48 de ore, destinat special acestui scop) dar într-o cantitate care nu ar fi permis efectuarea de analize alimentare. Este necesar ca proba alimentară să reprezinte ¼ dintr-o rație pentru eventuale analize alimentare

ASISTENȚA PSIHOLAGICĂ

Referitor la asigurarea asistenței psihologice, în cadrul Inspectoratului de Poliție Județean Covasna exista un Compartiment de Psihologie în care își desfășura

activitatea un ofițer psiholog. Acesta avea un cabinet care funcționa ca punct de lucru al centrului de Psihosociologie al Ministerului Afacerilor Interne, cu aviz de funcționare din anul 2016. Specialitatea era de psihologie aplicată în domeniul securității naționale, iar ofițerul psiholog avea în atribuții acordarea asistenței psihologice persoanelor private de libertate din cadrul CRAP Covasna.

Asistența psihologică în cadrul Centrului de Reținere și Arestare Preventivă Covasna se acorda în baza Ordinului Ministerului de Interne nr. 23/2015 privind activitatea de psihologie în Ministerul Afacerilor Interne. Ordinul amintit la art. 25 lit. f) preciza că *beneficiază de asistență psihologică gratuită, prin rețeaua proprie a MAI, următoarele categorii de persoane: f) persoanele private de libertate încarcerate în spațiile administrate de MAI.*

Totodată, potrivit aceluiași ordin, principalele componente ale activității de psihologie erau evaluarea psihologică, asistența psihologică, diagnoza organizațională și psihologia judiciară.

Potrivit informațiilor furnizate de ofițerul psiholog, activitatea psihologică consta în asigurarea suportului psihologic persoanelor reținute sau arestate preventiv la solicitarea acestora sau la recomandarea conducerii centrului. Astfel, pe parcursul anului 2017 au fost efectuate un număr de 5 ședințe de asistență psihologică pentru o persoană minoră de sex masculin (la solicitarea conducerii centrului) și pentru două persoane adulte de sex masculin la solicitarea acestora, cumulând un total de 5 ședințe de asistență psihologică. Nu au existat situații de refuz de acordare a asistenței psihologice, situație în care se întocmea un proces verbal.

Pentru anul 2018, până în luna septembrie, asistența psihologică s-a acordat unui număr de 5 persoane private de libertate (adulte, de sex masculin) la solicitarea acestora și pentru 3 persoane la solicitarea conducerii centrului, respectiv un adult și doi minori, în total 14 ședințe de asistență psihologică.

Intrarea ofițerului psiholog în sediul CRAP și scoaterea persoanelor private de libertate era menționată în registrul de scoatere la anchetă, motivul scoaterii fiind consiliere psihologică, registrul era semnat de ofițerul psiholog și de agentul care efectua scoaterea persoanelor private de libertate. S-a constatat că centrul pune la

dispoziția ofițerului psiholog un spațiu dotat cu masă și scaune, cu buton de panică și monitorizare video, spațiu ce putea fi utilizat pentru ședințe de asistență psihologică.

Echipa de vizită a analizat asigurarea asistenței psihologice unor categorii de persoane vulnerabile precum minori, femei, persoane cu dizabilități, vârstnici sau consumatori de droguri. Astfel, în cazul minorilor care erau deținuți în arest ofițerul psiholog era anunțat de îndată. În cazul persoanelor consumatoare de droguri, acestea erau întrebate de către medicul care asigura asistența medicală la nivelul centrului de rețineră și arestare preventivă cu privire la consumul de droguri. Totodată, la depunere în centru se completa o fișă de cunoaștere individuală și un proces verbal în care se menționa dacă persoana privată de libertate a fost consumatoare de droguri.

Dacă persoanele se autodeclarau ca fiind consumatoare de droguri, medicul anunța conducerea centrului, iar centrul trimitea o solicitare scrisă Centrului de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog Covasna. Astfel pentru anul 2017 au existat două solicitări către CPECA Covasna de evaluare a două persoane private de libertate care au declarat că sunt consumatoare de droguri. Din registrul de evidență al scoaterilor s-a constatat că, urmare a adreselor scrise din partea conducerii CRAP-ului, un specialist din cadrul CPECA Covasna a fost prezent în centru pentru consiliere, informare și evaluare, în trei ocazii la un interval de 2 zile de la trimiterea adresei, 8 zile, respectiv 1 lună.

În anul 2018, conducerea centrului a trimis o solicitare de evaluare către CPECA Covasna referitoare la o persoană privată de libertate care a declarat că este consumatoare de droguri. Un specialist din cadrul CPECA Covasna s-a deplasat la arest, a avut o ședință cu persoana privată de libertate și a răspuns în scris centrului că nu se impune evaluarea acesteia în vederea integrării în programul de asistență pentru consumatorii de droguri. De precizat că prezența ofițerului CPECA la sediul arestului a avut loc la **6 zile** de la expedierea solicitării conducerii CRAP ceea ce poate crea dificultăți pentru echilibrul psiho-emoțional al persoanei private de libertate consumatoare de droguri.

Cât privește refuzul de hrană, Regulamentul de ordine interioară nu precizează aspectul referitor la anunțarea psihologului de unitate. Astfel, potrivit Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de rețineră și arestare preventivă, precum

și măsurile necesare pentru siguranța acestora, aprobat prin Ordinul al Ministrului Afacerilor Interne nr. 14 din 9 februarie 2018:

Art. 88 (4) Șeful centrului anunță psihologul de unitate cu privire la intrarea persoanei private de libertate în refuz de hrană.

(5) Psihologul de unitate acționează prin consiliere individuală pe toată perioada refuzului de hrană, informând persoana privată de libertate despre riscurile continuării acestei forme de protest.

Tot cu privire la asistență psihologică au fost identificate alte două aspecte. Primul cu referire la asigurarea asistenței psihologice persoanelor de etnie maghiară, care nu cunoșteau limba română și a doua cu referire la eventualitatea necesității unor evaluări psihologice și în consecință a unor ședințe constante de psihoterapie în cazul identificării acestor nevoi. Față de primul aspect, la data vizitei exista în centru o persoană care nu vorbea limba română și cu care echipa de vizită nu a putut comunica, iar în situația unei consilieri psihologice, aceasta nu putea fi asigurată de către ofițerul psiholog. Pentru cea de-a doua situație se vor face demersuri către Centrul de Psihosociologie din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

Conform Planului unic de control tematic elaborat de I.P.J. Covasna pentru anul 2018, Centrul de Rețineră și Arestare Preventivă, în luna septembrie 2018 a fost supus unui control tematic cu scopul analizării, evaluării și sprijinirii activităților desfășurate și corectării unor eventuale deficiențe. Controlul a constatat următoarele deficiențe: schema de personal subdimensionată prin lipsa a două funcții de agent, personal de sex feminin, starea de uzură a autospecialei folosită pentru transportul persoanelor private de libertate.

Conducerea centrului a întocmit un Raport de informare în care descria dificultățile întâmpinate în desfășurarea activității cu privire la asigurarea pazei de către un polițist de sex feminin în cazul în care în centru erau deținute persoane de sex feminin și cu privire la dotarea centrului cu un autoturism special amenajat pentru asigurarea transportului persoanelor private de libertate în condiții de siguranță.

Întrevederile cu persoanele private de libertate

Echipa de vizită a avut întrevederi cu persoanele private de libertate pe parcursul vizitei cât și într-un cadru confidențial într-o sală pusă la dispoziție de către

conducerea centrului. Unele dintre acestea primiseră vizita familiei. Persoanele au fost întrebate cu privire la tratamentul aplicat, la calitatea hranei și a condițiilor din custodia poliției. Au declarat că nu s-a folosit excesul de forță la încarcerare, că au avut acces la un cadru medical și că vizita medicală s-a desfășurat corespunzător respectând demnitatea persoanei umane.

Nu au existat plângeri sau reclamații de tratament inuman și degradant, agresiune fizică sau verbală, nerespectarea sau încălcarea unor drepturi. În cazul existenței unor cereri ale persoanelor private de libertate, acestea se preluau la ora 7 a dimineții cu ocazia schimbului de tură, fiind consemnate într-un registru.

Centrul asigura respectarea *dreptului la vizite cu familia*, aparținătorii sau cu alte persoane într-un spațiu special amenajat la parter însă accesul se făcea coborând niște scări, astfel ca în eventualitatea unor persoane private de libertate cu dizabilități locomotorii deplasarea se realiza cu dificultate. Spațiul prezent nu permitea deplasarea într-un scaun cu roțile. Potrivit Regulamentului de ordine interioară, de luni până vineri exista un program de 8 ore în care persoanele private de libertate putea primi vizite, persoanele arestate preventiv cât și cele condamnate un număr de 4 vizite lunar, durata vizitei între 30 minute și două ore. Minorii din centru puteau beneficia de un număr de 6 vizite/lună. Nu au fost identificate cazuri de introducere a unor obiecte interzise de către vizitatori. De asemenea, pentru menținerea contactului cu exteriorul centrul avea amenajată o cutie poștală și un telefon.

Din consultarea unor dosare individuale s-a constatat că administrația centrului informa familia sau aparținătorii cu ocazia încarcerării, fapt consemnat în procesele-verbale întocmite, semnate de persoana privată de libertate și cu precizarea membrului familiei/aparținătorului care a anunțat.

S-a constatat că la sectorul vizită era amenajat un dispozitiv de separare, echipa de vizită a întrebat reprezentanții centrului despre modalitatea de desfășurare a vizitei în cazul minorilor reținuți sau arestați și în cazul vizitatorilor minori. Reprezentanții centrului au răspuns că vizita se realiza tot cu dispozitiv de separare. În acest sens, reamintim prevederile Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele

judiciare în cursul procesului penal din 10.03.2016, care precizează la art. 248: Modalitatea de acordare a vizitei:

(2) Vizita cu dispozitive de separare se acordă arestaților preventiv majori și persoanelor condamnate aflate temporar în centrele de reținere și arestare preventivă.

(3) În vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării fizice, psihice sau morale, minorului i se acordă, de regulă, vizita fără dispozitive de separare.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrul de Reținere și Arestare Preventivă din cadrul Inspectoratului de Poliție al Județului Covasna să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Suplimentarea personalului angajat al centrului prin două funcții de agent de sex feminin, care să asigure permanența în situațiile în care sunt reținute sau arestate preventiv persoane de sex feminin și desemnarea, până la acoperea acestor funcții și desemnarea până la ocuparea acestor funcții prin Ordin al Șefului Inspectoratului a unor agenți de sex feminin, care să asigure paza și supravegherea persoanelor private de libertate de sex feminin;

2. Luarea măsurilor necesare astfel încât distribuirea tratamentului persoanelor private de libertate să fie făcută numai de către personalul medical, în conformitate cu prevederile procedurii de sistem PS-01-DM nr.4117408/ 14.01.2015 elaborată de Direcția Medicală din Ministerul Afacerilor Interne și cu recomandările cuprinse în Normele CPT.

3. Modificarea prin completarea secțiunii refuz de hrană din cadrul Regulamentului de ordine interioară cu privire la anunțarea psihologului de unitate și asigurarea consilierii individuale pe toată durata formei de protest;

4. Completarea regulamentului de utilizare a sălii de sport cu mențiunea ca accesul la sala de sport să se facă și cu recomandarea medicului

5. Urgentarea colaborării cu CPECA prin contactarea telefonică/scrisă, astfel încât să nu existe întârzieri în acordare serviciilor de evaluare și consiliere a persoanelor reținute din partea specialiștilor CPECA Covasna;

6. Acordarea dreptului minorilor de a avea vizite fără dispozitive de separare în vederea diminuării efectelor negative ale privării de libertate asupra dezvoltării fizice, psihice sau morale și în situația vizitatorului minor;

7. Încurajarea persoanelor private de libertate de a solicita serviciile de asistență psihologică prin aducerea la cunoștință de către personalul centrului de arest, prin afișarea vizibilă a acestui drept (mapa, avizier, camere, holuri), în special în cazul unor persoane vulnerabile precum minori, femei, vârstnici sau consumatori de droguri;

8. Dotarea camerelor cu scaune, achiziționarea unei mașini de spălat și a unui suport pentru uscarea hainelor pentru respectarea prevederilor regulamentului, care precizează că administrația centrului asigură facilități pentru spălarea, uscarea, după caz, călcarea și distribuirea rufelor și cazarmamentului, cu respectarea normelor în domeniu, fie contractează aceste tipuri de servicii prin operatori economici specializați;

9. Igienizarea toaletelor și asigurarea respectării intimității la dușuri;

10. Asigurarea ținutelor personale în mod gratuit de către administrația centrului persoanelor cu situații sociale defavorizate, printr-o rezervă de haine care să fie distribuită la nevoie (inclusiv pentru sezonul rece).

Alba Iulia, 7.11.2018